NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2017/578

ze dne 13. června 2016,

kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů, pokud jde o regulační technické normy stanovující požadavky na dohody o tvorbě trhu a režimy tvorby trhu

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU ([1]), a zejména na čl. 17 odst. 7 písm. a), b) a c) a čl. 48 odst. 12 písm. a) a f) uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Vymezením povinností při tvorbě trhu pro algoritmické obchodníky, kteří sledují strategie tvorby trhu, a souvisejících povinností obchodních systémů by mělo být dosaženo dvou hlavních cílů. Zaprvé by měl být zaveden prvek předvídatelnosti, pokud jde o likviditu zřejmou z evidence pokynů, a to zavedením smluvních povinností investičních podniků sledujících strategie tvorby trhu. Zadruhé by přítomnost těchto podniků na trhu, zejména za napjatých tržních podmínek, měla být podpořena pobídkami.

(2) Ustanovení tohoto nařízení jsou úzce provázána, neboť se zabývají souborem vzájemně provázaných povinností investičních podniků, které se zabývají algoritmickým obchodováním a sledují určitou strategii tvorby trhu, a obchodních systémů, v nichž se tyto strategie tvorby trhu používají. Za účelem zajištění souladu mezi těmito ustanoveními, která by měla vstoupit v platnost současně, a usnadnění komplexního pohledu na ně a jednoduchého přístupu k nim osobám, na něž se tyto povinnosti vztahují, včetně investorů se sídlem mimo území Unie, je vhodné zahrnout tyto regulační technické normy do jediného nařízení.

(3) Toto nařízení by se nemělo vztahovat jen na regulované trhy, ale i na mnohostranné obchodní systémy a organizované obchodní systémy, a to v souladu s požadavky čl. 18 odst. 5 směrnice 2014/65/EU.

(4) Strategie tvorby trhu se mohou týkat jednoho nebo několika finančních nástrojů a jednoho nebo více obchodních systémů. V některých případech však nemusí být obchodní systém s to monitorovat strategie zahrnující více než jeden obchodní systém nebo nástroj. V takových případech by obchodní systémy měly být schopny v souladu s povahou, rozsahem a složitostí své činnosti monitorovat strategie tvorby trhu uskutečňované v jejich vlastním systému, a měly by tedy odpovídající dohody o tvorbě trhu a režimy tvorby trhu omezovat pouze na tyto situace.

(5) Všichni členové nebo účastníci zabývající se algoritmickým obchodováním sledující v obchodním systému, který povoluje nebo umožňuje algoritmické obchodování, určitou strategii tvorby trhu by měli s provozovatelem tohoto obchodního systému uzavřít dohodu o tvorbě trhu. Pobídky v rámci režimu tvorby trhu by se však měly vyžadovat pouze u určitých nástrojů, s nimiž se obchoduje v rámci systému obchodování formou průběžné aukce na základě evidence pokynů. Nic by nemělo obchodním systémům bránit v tom, aby ze své vlastní iniciativy případně zaváděly pro další finanční nástroje nebo systémy obchodování jiné typy pobídek.

(6) Je zapotřebí jasně určit případy, kdy obchodní systémy nemají povinnost stanovit režim tvorby trhu zohledňující povahu a rozsah obchodování v těchto obchodních systémech. Za tím účelem je vhodné určit finanční nástroje a obchodní systémy, které zvyšují riziko vysoké volatility a u nichž je zásadně důležité motivovat poskytování likvidity pobídkami, a to s cílem zajistit řádné a efektivní fungování trhů. V tomto směru by mělo toto nařízení brát ohled na to, že pokud se s některými likvidními nástroji algoritmicky obchoduje v rámci systémů obchodování formou průběžné aukce na základě evidence pokynů, je riziko neadekvátně silné reakce na vnější události vyšší, což může zvýšit volatilitu trhu.

([1]) Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349.

(7) Obchodní systémy, u nichž se zavedení režimů tvorby trhu v souladu s tímto nařízením považuje za vhodné, by měly mít povinnost provést přezkum svých stávajících dohod a zajistit, aby ustanovení těchto dohod týkající se algoritmických obchodníků sledujících strategii tvorby trhu byla v souladu s tímto nařízením.

(8) Režim tvorby trhu sice možná motivuje investiční podniky, které podepsaly dohodu o tvorbě trhu, k tomu, aby své povinnosti plnily za běžných podmínek obchodování, ale měl by zajistit pobídky pro podniky účinně přispívající k zajištění likvidity za napjatých tržních podmínek. Měl by tedy existovat režim pobídek, který by za napjatých tržních podmínek omezoval náhlé a velké stahování likvidity. Má-li se zamezit rozdílnému naplňování této povinnosti, je důležité, aby obchodní systémy o výskytu napjatých tržních podmínek informovaly všechny strany režimu tvorby trhu. Výjimečné okolnosti by se měly vymezit taxativně, a neměly by tedy zahrnovat žádné pravidelné ani předem naplánované informační události, které mohou v důsledku změny vnímání tržního rizika ovlivnit reálnou hodnotu finančního nástroje, a to bez ohledu na to, zda k nim došlo během doby obchodování, nebo mimo ni.

(9) Členové, účastníci nebo zákazníci, kteří podepsali dohodu o tvorbě trhu, musí ve všech případech splňovat určité minimální požadavky týkající se přítomnosti, velikosti a rozpětí. Členové, účastníci nebo zákazníci, kteří tyto minimální požadavky splňují pouze za běžných podmínek obchodování, však nemusí mít přístup k žádnému typu pobídky. Obchodní systémy mohou zavést režimy tvorby trhu, které odměňují pouze členy, účastníky nebo zákazníky splňující přísnější parametry týkající se přítomnosti, velikosti a rozpětí. Režimy tvorby trhu zavedené obchodními systémy by tedy měly jasně uvádět podmínky získání pobídek a měly by vzít v úvahu reálný příspěvek k likviditě v obchodním systému daný přítomností, velikostí a rozpětím účastníků těchto režimů.

(10) Aby se zamezilo rozdílnému uplatňování tohoto nařízení a zajistilo se spravedlivé a nediskriminační provádění režimů tvorby trhu, je zásadně důležité, aby všichni členové, účastníci a zákazníci obchodního systému byli koordinovaným způsobem informováni o výskytu výjimečných okolností. Je tedy nezbytné vymezit komunikační povinnosti obchodních systémů za těchto výjimečných okolností.

(11) V zájmu konzistentnosti a k zajištění hladkého fungování finančních trhů je nezbytné, aby se ustanovení tohoto nařízení a související vnitrostátní předpisy, jimiž se provádí směrnice 2014/65/EU, použily od stejného data.

(12) Toto nařízení je založeno na návrzích regulačních technických norem předložených Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy Komisi.

(13) Evropský orgán pro cenné papíry a trhy vedl o návrzích regulačních technických norem, na nichž je toto nařízení založeno, otevřené veřejné konzultace, analyzoval potenciální související náklady a přínosy a vyžádal si stanovisko skupiny subjektů působících v oblasti cenných papírů a trhů zřízené podle článku 37 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ([1]),

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Povinnost investičních podniků uzavřít dohodu o tvorbě trhu

1. Investiční podniky jsou povinny uzavřít dohodu o tvorbě trhu týkající se finančního nástroje nebo nástrojů, u kterých sledují určitou strategii tvorby trhu, s obchodním systémem nebo obchodními systémy, v rámci kterých se tato strategie uskutečňuje, pokud v průběhu poloviny obchodních dnů za období jednoho měsíce při provádění strategie tvorby trhu:

a) zveřejňují pevné, souběžné dvousměrné kotace, které mají srovnatelnou velikost a konkurenční ceny;

b) obchodují na svůj účet v jednom obchodním systému v rozsahu nejméně 50 % denní doby obchodování alespoň jeden finanční nástroj v režimu průběžného obchodování v příslušném obchodním systému, a to kromě zahajovací a závěrečné aukce.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 84).

2. Pro účely odstavce 1:

a) se za pevnou kotaci bude považovat kotace, která zahrnuje pokyny a kotace, které podle pravidel obchodního systému lze spárovat s opačným pokynem nebo kotací;

b) se kotace budou považovat za souběžné dvousměrné kotace, jsou-li zveřejněny takovým způsobem, že se nabídková a poptávková cena v evidenci pokynů objevují současně;

c) dvě kotace se budou považovat za kotace srovnatelné velikosti, pokud se jejich velikosti vzájemně neliší o více než 50 %;

d) kotace se budou považovat za kotace s konkurenčními cenami v případě, že jsou zveřejněny v rámci maximálního rozpětí mezi nabídkou a poptávkou stanoveného obchodním systémem, a platí pro každý investiční podnik, jenž s tímto obchodním systémem podepsal dohodu o tvorbě trhu.

Článek 2

Obsah dohod o tvorbě trhu

1. Závazná písemná dohoda, na kterou odkazuje čl. 17 odst. 3 písm. b) a čl. 48 odst. 2 směrnice 2014/65/EU, musí uvádět alespoň tyto náležitosti:

a) finanční nástroj nebo nástroje, kterých se dohoda týká;

b) minimální povinnosti, které musí investiční podnik splňovat z hlediska přítomnosti, velikosti a rozpětí, a mezi něž patří přinejmenším zveřejňování pevných, souběžných dvousměrných kotací, které mají srovnatelnou velikost a jejichž ceny jsou konkurenční, u nejméně jednoho finančního nástroje v obchodním systému v rozsahu nejméně 50 % denní doby, kdy probíhá průběžné obchodování, a to kromě zahajovací a závěrečné aukce, přičemž výpočet se provádí za každý obchodní den;

c) ve vhodných případech podmínky příslušného režimu tvorby trhu;

d) povinnosti investičního podniku ve vztahu k obnovení obchodování po přerušení z důvodu volatility;

e) povinnosti investičního podniku v oblasti dozoru, dodržování předpisů a auditu, které mu umožňují monitorovat vlastní činnosti při tvorbě trhu;

f) povinnost označit pevné kotace předložené obchodnímu systému na základě dohody o tvorbě trhu s cílem odlišit tyto kotace od jiných toků pokynů;

g) povinnost vést evidenci pevných kotací a obchodů souvisejících s činnostmi v rámci tvorby trhu prováděnými investičním podnikem, které jsou zřetelně odlišeny od jiných obchodních činností, a na vyžádání tuto evidenci zpřístupnit obchodnímu systému a příslušnému orgánu.

2. Obchodní systémy jsou povinny průběžně sledovat faktické dodržování dohod o tvorbě trhu ze strany investičních podniků.

Článek 3

Výjimečné okolnosti

Povinnost investičních podniků pravidelně a předvídatelným způsobem poskytovat likviditu podle čl. 17 odst. 3 písm. a) směrnice 2014/65/EU neplatí za žádné z následujících výjimečných okolností:

a) situace, kdy dochází k mimořádným výkyvům trhu spouštějícím mechanismy volatility u většiny finančních nástrojů nebo podkladových aktiv finančních nástrojů obchodovaných v tržním segmentu obchodního systému, k němuž se váže povinnost podepsat dohodu o tvorbě trhu;

b) válka, protestní akce v kolektivním vyjednávání, občanské nepokoje nebo kybernetická sabotáž;

c) obchodní podmínky narušující řádné fungování trhu, při němž je ohroženo zachování spravedlivého, řádného a transparentního provádění obchodů a je doložen výskyt některé z následujících situací:

   i) výkonnost obchodního systému výrazně ovlivňují zpoždění a přerušení,

   ii) dochází k většímu počtu chybných pokynů nebo obchodů,

   iii) obchodní systém nemá dostatečnou kapacitu k poskytování služeb;

d) v případech, kdy je investičnímu podniku znemožněno zachovávat postupy obezřetnostního řízení rizik z jednoho z těchto důvodů:

   i) technologické problémy, včetně problémů s přístupem k údajům nebo jiným systémem, který je nezbytný k provádění strategie tvorby trhu,

   ii) problémy s řízením rizik ve vztahu k regulatornímu kapitálu, dozajištění a přístupu ke clearingu,

   iii) nemožnost zajištění pozice v důsledku zákazu prodeje na krátko;

e) u nekapitálových nástrojů během období pozastavení uvedeného v čl. 9 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014 ([1]).

Článek 4

Určení výjimečných okolností

1. Obchodní systémy informují veřejnost o výskytu výjimečných okolností uvedených v čl. 3 písm. a), b), c) a e), a jakmile je to technicky možné, i o obnovení svého běžného obchodování poté, co výjimečné okolnosti pominou.

2. Obchodní systémy stanoví jasné postupy k obnovení běžného obchodování, jakmile výjimečné okolnosti pominou, včetně časového harmonogramu tohoto obnovení, a tyto postupy zveřejnit.

3. Obchodní systémy nesmí stav vyhlášených výjimečných okolností prodlužovat za termín uzavření trhu, není-li takový postup nezbytný za okolností uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. b), c) a e).

Článek 5

Povinnost obchodních systémů mít zavedeny režimy tvorby trhu

1. Obchodní systémy mají povinnost zavádět režimy tvorby trhu uvedené v čl. 48 odst. 2 písm. b) směrnice 2014/65/EU pouze u následujících tříd finančních nástrojů obchodovaných prostřednictvím systému elektronické průběžné aukce založeného na evidenci pokynů:

a) akcie a fondy obchodované v obchodním systému, pro které existuje likvidní trh v souladu s jeho vymezením v čl. 2 odst. 1 bodu 17 nařízení (EU) č. 600/2014 a v souladu s jeho vymezením v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/567 ([2]);

b) opce a futures přímo související s finančními nástroji stanovenými pod písmenem a);

c) futures na akciové indexy a opce na akciové indexy, pro které existuje likvidní trh v souladu s jeho vymezením v čl. 9 odst. 1 písm. c) a čl. 11 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) č. 600/2014 a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/583 ([3]).

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014 ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 84).

([2]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/567 ze dne 18. května 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014, pokud jde o definice, transparentnost, kompresi portfolia a dohledová opatření v oblasti zásahů u produktů a pozic (viz strana 90 v tomto čísle Úředního věstníku).

([3]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/583 ze dne 14. července 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014 o trzích finančních nástrojů, pokud jde o regulační technické normy týkající se požadavků na transparentnost pro obchodní systémy a investiční podniky v souvislosti s dluhopisy, strukturovanými finančními produkty, povolenkami na emise a deriváty (viz strana 229 v tomto čísle Úředního věstníku).

2. Pro účely odstavce 1 označuje systém obchodování formou průběžné elektronické aukce na základě evidence pokynů systém, který pomocí evidence pokynů a obchodního algoritmu provozovaného bez lidského zásahu na základě nejlepší dostupné ceny průběžně páruje pokyny k prodeji a pokyny ke koupi.

Článek 6

Minimální povinnosti týkající se režimů tvorby trhu

1. Obchodní systémy ve svém režimu tvorby trhu popíší pobídky a požadavky, které musí investiční podniky z hlediska přítomnosti, velikosti a rozpětí splňovat, aby měly k těmto pobídkám přístup za:

a) běžných obchodních podmínek v případě, že obchodní systém za těchto podmínek pobídky nabízí;

b) napjatých tržních podmínek, s přihlédnutím k dodatečným rizikům za takových podmínek.

2. Obchodní systémy stanoví parametry k určení napjatých tržních podmínek z hlediska významných krátkodobých změn ceny a objemu. Obchodní systémy budou obnovení obchodování po přerušení z důvodu volatility považovat za napjaté tržní podmínky.

3. Pro účely odst. 1) písm. a) mohou obchodní systémy ve svých režimech tvorby trhu uvést, že pobídky budou přiznány pouze subjektu nebo subjektům s nejlepšími výsledky.

Článek 7

Spravedlivé a nediskriminační režimy tvorby trhu

1. Obchodní systémy zveřejní na svých internetových stránkách podmínky režimů tvorby trhu, názvy podniků, které v rámci jednotlivých režimů podepsaly dohody o tvorbě trhu, a finanční nástroje, jichž se tyto dohody týkají.

2. Obchodní systémy veškeré změny podmínek režimů tvorby trhu sdělí účastníkům těchto režimů minimálně jeden měsíc před jejich použitím.

3. Obchodní systémy jsou povinny poskytnout stejné pobídky všem účastníkům, jejichž výkonnost v jejich režimech tvorby trhu je z hlediska přítomnosti, velikosti a rozpětí rovnocenná.

4. Obchodní systémy nesmí omezovat počet účastníků v režimu tvorby trhu. Mohou však přístup k pobídkám zahrnutým v režimu omezit na podniky, které dosáhnou předem stanovených prahových hodnot.

5. Obchodní systémy jsou povinny průběžně monitorovat faktické plnění požadavků režimu tvorby trhu ze strany účastníků.

6. Obchodní systémy zavedou postupy, jimiž budou prostřednictvím snadno dostupných kanálů všechny účastníky režimu tvorby trhu informovat o výskytu napjatých tržních podmínek v dotčeném obchodním systému.

Článek 8.

Vstup v platnost a použití

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se od 3. ledna 2018.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 13. června 2016.

Za Komisi
předseda
Jean-Claude JUNCKER